

Lakimiesliittiset

4/2004

**Liikuntaa ja rentoa menoa
Lakimiesliiton mökeillä**

**Irving B. Weiner:
Psykologiasta arvokasta
apua oikeuslaitokselle**

**Tulli uusien
haasteiden edessä**

**Uudet EU-maat, osa I
– Viron lait**

Robert Saasto
harrastaa suomalaisia juuriaan

**UPJ?
s. 52**

28

Robert Saasto harrastaa suomalaisia juuriaan

New Yorkissa toimiva suomalaissyntyinen asianajaja Robert Saasto kertoo juristin työn plusista ja miinuksista rapakon takana. Hän johtaa Mettala-säätiötä, joka myöntää joka vuosi suomalaiselle jatko-opiskelijalle 25 000 dollarin stipendin Fordhamin yliopistoon. Saaston mukaan vain harvat ja valitut amerikkalaisten huippuyliopistojen kasvattit pääsevät töihin Wall Streetin asianajotoimistoihin. Jopa 150 000 dollarin vuosipalkan vastapainona ovat kuitenkin 15-tuntiset työpäivät viikon ympäri.

Ulkomailla viihtyy lukemattomia muitakin suomalaistaustaisia juristeja. Esittelemme Saaston lisäksi Tukholmassa asuvat Mikko Taipaleen ja Maria Rautpalon – på svenska.

20

Pääkirjoitus 7

Vaadimme korjausta

Uutiset 8

Vieraskynä 13

Susanna Rahkonen: Sääntelyä vai ei?

Tutkimus 14

Määräaikaisuus kiusaa vastavalmistuneita juristeja

Poliisipääällikkö 19

Taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto

Kolumni 27

Pirkko K. Koskinen: Seitsemän veljestä ja muita kirjoja

Toiminnanjohtajalta 58

Ajankohtaista 59

Asiaa EU-seminaarista, kielikylvyistä, työeläkkeestä ja matkavakuutuksista.

Työttömyyskassa 64

Opiskelijasivut 65

Vahingot ja vastuut -seminaari sekä kuntien työpaikkamahdollisuudet.

Vara- ja oikeusnotaarit 66

Oikeusnotaari – harkittuako haitantekoa?

Jäsenpalvelut 67

Jäsenmaksut verotuksessa. Lakimiesliiton vapaat lomamökit.

Nimityksiä 68

Varviala 70

Hopea-arkku

Palautesivu 71

Palautekuponki ja kesäristikko

MOMENTISSA

Laki Tsekin, Viron, Latvian, Liettuan, Unkarin, Puolan, Slovenian ja Slovakian kansalaisten ansiotyön edellytyksistä tuli voimaan 1.5.2004. Lailla rajoitetaan uusien EU-jäsenmaiden – Kyprosta ja Maltaa lukuun ottamatta – työntekijöiden vapaata liikkuvuutta kahden vuoden siirtymäaikana. Uusien EU-kansalaisten ansiotyö Suomessa edellyttää työvoimatoimiston hyväksyvää päätöstä.

Newyorkilainen
asianajaja
Robert Saasto
hakee työkseen
vahingonkorvauksia
ja harrastaa
suomalaisia juuriaan.

**Amerikkalaisjuristin työ on
vahingonkorvauksia
ja ennakkotapauksia**

Teksti Mika Horelli, New York | Kuva: Stina Shälström

VAHINGONKORVAUSASIANAJAJA
Robert Saasto katselee brooklynäisen toimistorakennuksen 13. kerroksesta kaukana siintävää Vapaudenpatsasta ja puhuu suhteestaan Suomeen.

– Kävin Suomessa ensimmäisen kerran vuonna 1986 tarkoitukseni löytää juureni, vuonna 1947 New Yorkissa syntynyt Saasto muistelee.

Hänen kaikki isovanhempansa ja tuohon aikaan nelivuotias äitinsä olivat muuttaneet siirtolaisiksi 1920-luvulla. Isoisän nimi Saastamoinen lyheni samalla amerikkalaisten paremmin ymmärtämäksi Saastoksi.

– Tuolla ja seuraavilla Suomeen tekeilläni matkoilla löysinkin sitten enemmän juuriani kuin koskaan olin osannut odottaa, Saasto nauraa.

Hänellä paljastui olevan muiden sukulaisien lisäksi yhteensä 98 suomalaista pikkuserkkua. Suurin osa suvusta on kotoisin Pihtiputaalta ja Isostakyröstä.

Little Finlandista lakiuralle

Robert Saasto kasvoi kaksoisveljensä **Ernestin** kanssa Brooklynin suomalaiskaupunginosassa Sunset Parkissa, jonne suo-

– Löysin Suomesta enemmän juuriani kuin koskaan olin osannut odottaa.

malaiset rakensivat vuonna 1916 Yhdysvaltain ensimmäisen asunto-osakeyhtiön. Sitten se laajeni kokonaiseksi suomalaistalojen kortteliksi. Asunto-osakeyhtiöt, eli co-opit tulivat Amerikkaan suomalaisiirtolaisten myötä samoin kuin salvotut hirsitalot Delawarejoelle ja sitä kautta kaikkialle Yhdysvaltoihin 1630-luvulla.

– Sunset Parkissa oli tuolloin myös osuustoiminnallinen Imatra Hall, joka myytiin pois vasta 1990-luvun puolivälissä, Robert Saasto muistelee.

Suomalaisilla oli Brooklynin Little Finlandissa myös sosialistien kokoontumispaiikka, yhteissauna ja kaksi kirkkoa. Alueella pärjasi hyvin suomen kielellä.

– Vanhemmat puhuivat meille suomea vain silloin, kun he eivät halunneet

meidän ymmärtävän, Robert Saasto muistelee englanniksi.

Hän osaa tiputtaa aina väliin muuttaman suomenkielisen sanan, mutta sen paremmin hän ei hallitse isovanhempiensa kieltä.

– Isosisä, "Pop", puhui kyllä suomea silloin kun ylipäänsä mitään puhui, Saasto kertoo.

Suomenkielinen isoäiti kuoli kaksoispoikien ollessa nelivuotiaita. Niinpä kieli ei ehtinyt juurtua lapsiin.

Kilpailu työpaikoista veristä

Sekä Robert että Ernest lähtivät lukemaan lakia. Robert Saasto suoritti bachelor-tutkinnon University of New Yorkissa vuonna 1971 ja valmistui lakimieheksi Fordham University School of Law'sta neljä vuotta myöhemmin.

– Tuohon aikaan, kuten nytkin, lakimiesten oli todella vaikea saada kunnon töitä, Saasto kertoo.

– Lakimiehiä koulutetaan Yhdysvalloissa yksinkertaisesti niin paljon, että kilpailu etenkin parhaiten maksetuista paikoista on veristä. Täältä tunnetaan hyvin kuuluisat liikejuridiikkaan erikoistuneet

Mettala-stipendi toi jatko-opintomahdollisuuden

Mettalan säätiön tuorein stipendiaatti on Helsingin yliopistosta vuonna 2002 oikeustieteen kandidaatiksi valmistunut **Henrikki Harsu**. Hän on opiskellut Fordham University Law Schoolin rahoitusjuridiikkaohjelmassa viime vuoden elokuusta alkaen.

– Ohjelma on ollut erittäin hyödyllinen. Opiskelu täällä on hyvin erilaista kuin Suomessa, jossa vietetään keskimäärin kuusi vuotta kirjastossa itsenäisesti opiskellen ja professoria nähdään harvoin. Täällä opiskelu on hyvin koulumaisista, mikä tarkoittaa ainakin kymmentä luentotuntia viikossa, Harsu kertoo.

Harsun mukaan amerikkalainen järjestelmä aktivoi tehokkaasti. Luennoilla käyty dialogi kantaa hedelmää, sillä professorit ovat asiantuntevia ja LL.M.-opiskelijoilla on usein omiin työkokemuksiin perustuvia näkökulmia.

Amerikkalainen oikeustaju ei poikkea Harsun mielestä kovinkaan paljon eurooppalaisesta, vaikka teknisesti ottaen järjestelmät ovatkin erilaiset.

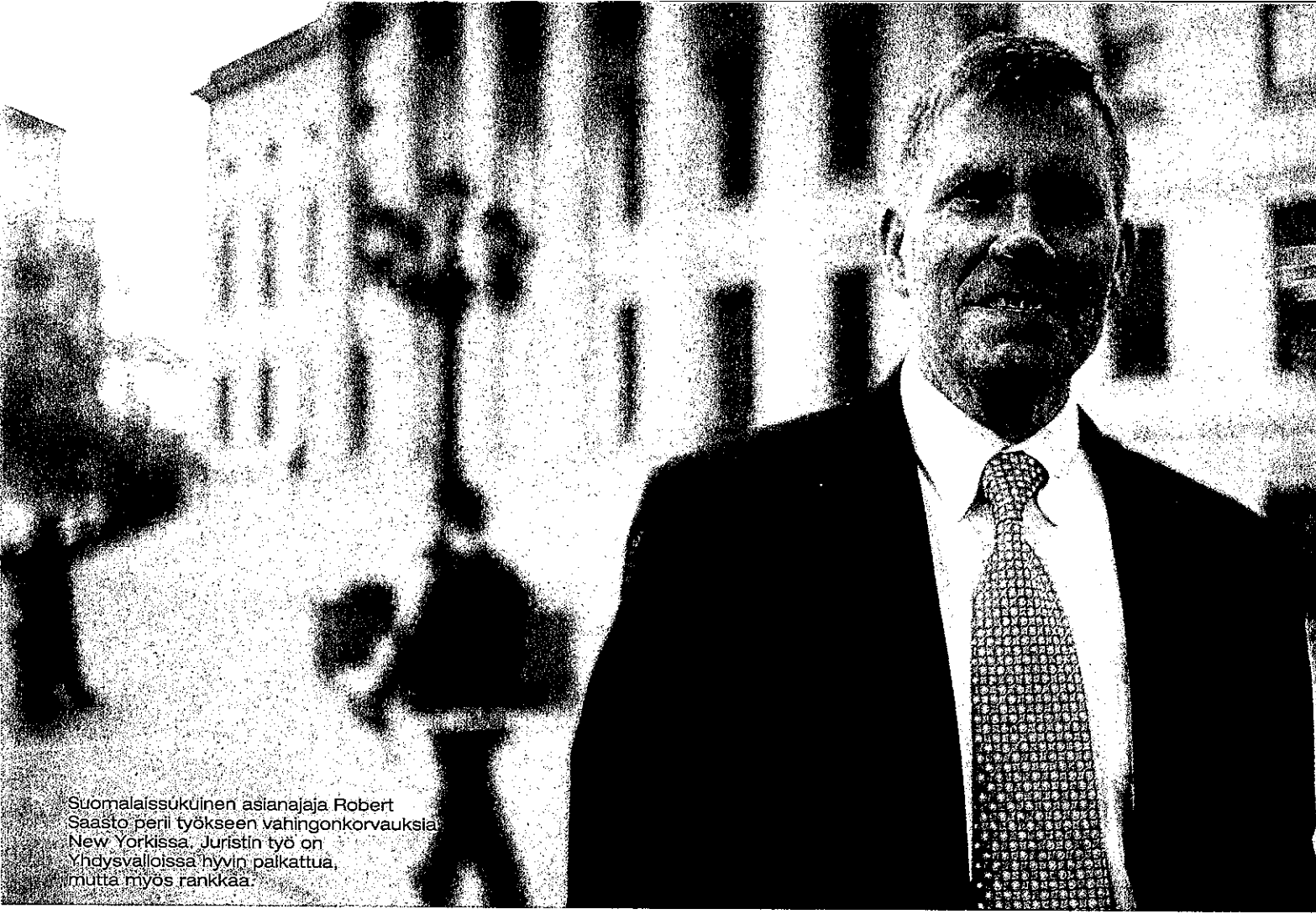
– Keskeisimmät erot Suomeen verrattuna ovat liittovaltion ja osavaltioiden erilliset lainsäädäntö- ja tuomioistuinjärjestelmät, samoin kuin tv:stä tutun lautamiesjärjestelmän näkyvä rooli, Harsu summaa.

– Lisäksi tulee eurooppalaisen siviilijärjestelmän ja amerikkalaisen ennakkotapausjärjestelmän tuoma ero – joskaan lopputulokset eivät usein poikkea kovin paljoa toisistaan.

Harsu pitää saamaansa Mettala-säätiön stipendiä lähes ainutlaatuisena.

– Stipendi kattaa 31 500 dollarin lukukausimaksusta 25 000 dollaria, lopusta vastaa Fordham University. Rahan elämiseen ja asumiseen on löydyttävä muualta. Ilman perusstipendiä täällä olisi kuitenkin erittäin vaikea opiskella, hän sanoo.

– Ylipäänsä Yhdysvaltoihin on paljon vaikeampi saada stipendejä kuin Eurooppaan.

Suomalaissukuinen asianajaja Robert Saasto perii työkseen vahingonkorvauksia New Yorkissa. Juristin työ on Yhdysvalloissa hyvin palkattua, mutta myös rankkaa.

asianajotoimistot, jotka palkkaavat parhaat opiskelijat päältä maailmankuuluista IVY league -yliopistoista – sellaisista kuin Brown, Columbia, Yale tai Harvard.

Fordhamin oikeustieteellistä osastoa voidaan Saaston mukaan pitää näiden jälkeen jotakuinkin seuraavaksi arvostetuimpana oppilaitoksena. Silti vuosittain noin 250 valmistuvasta vain kymmenen parasta pääsee suoraan suuriin Wall Streetin asianajotoimistoihin.

– Toisaalta harva valituista osaa varautua siihen, että korkean, jopa 150 000 dollarin vuosipalkan vastapainona ovat 15-tuntiset työpäivät viikot ympäri vailla mitään todellista yksityiselämää, hän varoittaa.

Loppujen on löydettävä paikkansa joko osavaltioiden tai liittovaltion hallinnosta tai esimerkiksi syyttäjänvirastoista. Varsin moni juristin koulutuksen saanut ajautuu myös politiikkaan.

– Itse aloitin urani tekemällä töitä useissa yksityisissä asianajotoimistoissa, Saasto kertoo.

Huoli suomalaisstipendiaattien jatkosta

Robert Saasto puhuu mielellään hallinnoimastaan Mettala-säätiöstä, joka on vuodesta 2000 lähtien maksanut vuosittain 25 000 dollarin stipendin yhdelle suomalaiselle jatko-opiskelijalle Fordham Universityn Law Schoolin LL.M.-ohjelmaan. Säätiön omaisuuden pohjana oli alun perin erään amerikansuomalaisen tekemä testamentti.

– Ajatus lähti liikkeelle oman Fordhamista valmistumiseni 25-vuotisjuhlassa. Ehdotin silloin Fordham Universitylle ja Helsingin yliopistolle yhteistyötä. Ideä otti ilmaa siipiensä alle, ja tällä hetkellä Fordhamissa on jo neljäs suomalainen, Henriikki Harsu, Saasto kertoo.

– Ongelmamme on kuitenkin, että Mettala Trustin varat ovat loppumassa ja stipendille pitäisi löytää uusi ra-

hoittaja. Olisi sääli, jos stipendiohjelma jouduttaisiin lopettamaan.

Samaa sanoo Fordham University School of Law'n dekaani **William Treanor**.

– LL.M.-ohjelma kattaa kaksi yhdysvaltalaisen oikeusjärjestelmän aivan keskeistä aluetta, rahoituksen ja kaupan. Käsitykseni mukaan kaikille ohjelmaan osallistuneille siitä on ollut todella paljon hyötyä – ei vain siksi, että se avaa muualta maailmasta tuleville amerikkalaisen oikeusjärjestelmän erittäin käyttökelpoisella tavalla, vaan myös siksi, että he pääsevät verkostoitumaan muiden opiskelijoiden kanssa.

– Osanottajista noin 90 prosenttia on ulkomaalaisia. Olisi sääli, jos suomalaiset jäisivät siitä pois, Treanor sanoo.

Asunto-osakeyhtiöt tulivat Amerikkaan suomalaissiirtolaisten mukana.

– Aluksi toimin kiinteistökauppojen viimeistelijänä. Muutaman vuoden kulluttua siirryin vahingonkorvausjuristiksi, ensin vakuutusyhtiöiden puolelle vastaamaan korvauskanteisiin ja myöhemmin aidan toiselle puolelle kantajien asianajajaksi.

Saaston ajamat jutut vaihtelivat potilasvahinkokanteista liikenneonnettomuuksiin.

– Työn keskeinen sisältö oli yrittää saada asiakkaille mahdollimman hyvä kompensatio kärsityistä vahingoista. Usein prosessit päättyivät osapuolten vapaaehtoiisiin sopimuksiin. Ne, joihin ei löytynyt sopua, jäivät valamiehistöjen päätettäväksi tuomioistuimissa.

McDonaldsin kahvi puhuttaa yhä

Robert Saasto pitää suomalaisen ja amerikkalaisen tuomioistuinikäytännön keskeisenä erona amerikkalaista tapaa pyrkiä aina suulliseen käsittelyyn. Suomessa varsinkin aiemmin lähes kaikki tapahtui paperilla.

– Amerikkalainen oikeuskäytäntö pohjaa myös keskeisesti ennakkotapausten tulkintaan, kun Suomessa lakiteksti on kirjoitettu huomattavasti yksityiskohtaisemmaksi ja tuomarien on haettava ratkaisut ensi sijassa lakikirjasta, hän summaa.

Saasto ottaa myös kantaa amerikkalaiseen tapaan jakaa punitiivisia vahingonkorvauksia.

– Kuuluisin tapaus lieene se mummo, joka kaatoi tulikuuman kahvin syliinsä McDonaldsissa ja jolle valamiehistö tuomitsi parin miljoonan dollarin korvaukset. Tämä ei ollut minun juttuni, mutta siihen on usein viitattu, kun asiaa ymmärtämättömät ovat arvostelleet amerikk-

Nassaussa sijaitsevilla toimistolla kannattaa olla sivukonttori Brooklynissä. – Hyvin monet asiakkaat ovat täällä kaupungissa, Saasto sanoo.

kalaista vahingonkorvausjärjestelmää, Saasto miettii.

– Jutussa on kuitenkin ymmärrettävä olleen kaksi erillistä puolta. Toinen oli palovammoja saaneen ihmisen saama korvaus kärsitystä vahingosta. Summa oli varsin pieni ja suhteessa vahinkoihin. Miljoonakorvaukset sitä vastoin perustuvat siihen, että McDonaldsia oli moneen kertaan varoitettu vaarallisen kuumasta kahvista eikä yhtiö ollut tehnyt asian korjaamiseksi mitään. Tällaisissa tapauksissa valamiehistö joskus päätyy ratkaisuun, jonka mukaan vahingon aiheuttajaa on rangaistava niin, ettei se todellakaan enää toista virhettään.

– Tässä tapauksessa sopivan rangaistusvahingonkorvauksen määräksi laskettiin McDonaldsin yhden päivän liikevointo, Saasto selventää.

Suomi-suhteita stipendeillä

Saasto ryhtyi osakkaaksi ensimmäiseen omaan asianajotoimistoonsa vuonna 1984. Nykyisen toimistonsa, vahingonkorvausjuridiikkaan erikoistuneen Saasto & Hirschin, hän perusti vuonna 1992. Toimiston pääasiallinen toimipaikka on New Yorkin naapurissa Nassaussa. Asiakastapaamisia varten toimistolla on oma konttori Brooklynnissa.

– Bisneksemme on hakea korvauksia asiakkaille muun muassa hoitovirheistä, auto-onnettomuuksista ja tapaturmista, Saasto kertoo.

Löydettyään uudelleen suomalaiset juurensa Saastosta tuli varsinainen suomen suhteiden aktivisti. Hän toimii muun muassa Finnish-American Lawyers' Associationin FALAn puheenjohtajana ja

hallinnoi Mettala-säätiötä, joka myöntää vuosittain yhdelle suomalaiselle oikeustieteen kandidaatille tai pitkälle edistyneelle oikeustieteen opiskelijalle stipendin vuoden jatko-opintoihin Fordham University Law Schoolissa New Yorkissa.

– FALA on puhtaasti sosiaalinen kerho, Saasto kuvaa.

Suomalaisessa lakimiesyhdistyksessä on tällä hetkellä 20–30 jäsentä.

– Suurin osa FALAn lakimiehistä on suomalaisia, jotka ovat täällä esimerkiksi isojen amerikkalaisfirmojen ja kansainvälisten asianajotoimistojen palveluksessa. Meillä on jäsenenä myös Suomen New Yorkin pääkonsuli Jukka Leino, joka on koulutukseltaan juristi, Saasto listaa.

– Ainoat puhtaasti amerikkalaiset asianajajajäsenet taidamme olla minä ja kaksoisveljeni Ernest. ■

Finskt äktapar trivs i den svenska företagskulturen

Mikko Taipale, 33 år, studerade juridik vid Rovaniemi universitet där han träffade sin blivande hustru, **Maria Rautpalo**. Familjen som i dag har två barn bor sedan i fjol höstas på Kungsholmen i Stockholm.

För Mikko, anställd vid TeliaSoneras huvudkontor, har det varit lätt att anpassa sig till svenskarnas praxis att analysera situationen i ett holistiskt perspektiv, i motsats till det mer impulsiva sättet att fatta beslut i Finland.

Flyttningen från Esbo till Sverige föranledd av att Mikko fick tjänsten där han jobbar med function development på TeliaSoneras HR – Human Resource – upplever både som berikande.

Avancemang i karriären

Mikkos jobb med att förutse utvecklingen i ett perspektiv på 6–7 år inom företaget samt utveckla personalresurserna är ett avancemang i karriären. Det är fråga om processarbete där skapandet av ett flexibelt, mer avancerat informationssystem för HR är en viktig del.

Svenskan har inte ställt till med problem; TeliaSoneras företagsspråk är engelska och företaget erbjuder sina anställda undervisning i svenska. Huvudkontoret är en internationell arbetsplats med bl.a. 34 finländare och norrmän i personalen.

Barnen har lärt sig tala svenska i skolan, respektive det svenskspråkiga daghemmet. Maria har studerat bl.a. svenska, engelska och juridik vid Stockholms universitet och är nöjd över sitt mellanår. Hon har haft tid för sådant

som heltidjobbet som anställningschef i Esbo inte medgav. Nu har hon också börjat söka jobb och är ganska förhoppningsfull – fast hon påpekar, att det finns cirka 200 arbetslösa jurister bara i Stockholm.

I och med att Sonera utvidgade sin verksamhet kom Mikko före flyttningen till Stockholm att ansvara för den utländska personalfrågor och personaljuridiken.

Familjen har fått mera tid tillsammans, när Mikko varken reser eller jobbar på helger, vilket han tidigare ofta gjorde. Släkt och vänner har man knappast hunnit sakna; till Stockholm är det lätt att komma på besök.

Sunniva Ekblom

Maria Rautpalo och Mikko Taipale är nöjda över sitt beslut att flytta till Stockholm.

